

[29.3.1915]

- 2 -

בדרך מאלכסנדריה לקהיר, ערב פסח תרע"ה, שעה 8 בבוקר.

הננו נוסעים לספר יציאת מצרים ולערוך הסדר על יד קברות פרעה. אך יציאת מצרים לאו דוקא, יותר נכון, יציאת ירושלים. זה חמשה ימים שאנו באלכסנדריה. יצאנו מיפו האניה אטלקית ביום ז' ניסן לפנות ערב ולמחרת הגענו לאלכסנדריה של מצרים. מלבד ארבעת המגורשים נסעו רק יהודים אחדים, בעיקר ספרדים. כשרק נכנסנו לתוך תחום שלטונה של מצרים נאסרנו. מא"י גורשנו בתור פתנגדי האינטרסים העות'מניים וכאן נאסרנו על עות'מניותנו. הועמדו שוטרים מיוחדים ושמרנו. נאסר עלינו לבוא בדברים עם מי שהוא. ע"ד בואנו נודע תיכף בעיר והעסקנים השתדלו אצל הרשות לחלצנו מהמאסר. בסיוע הקונסול האמריקני, שהבאנו לו מכתב מהקונסול האמריקני בירושלים - עלה סוף סוף הדבר ובט' ניסן בשעה 4 התירו לנו לעלות על החוף. אחרי בדיקה מעולה בבית-המכס הפרישו מתוך בפרי את התרכים והניחו אותם לבקרת. בבית המכס פגשנו אלכסנדר ושמדה. אחרי גמר כל הפורמליות ונכילת הערבות מאת יוד, בשבילנו שלא נחערב בפוליטיקה וכדומה - הוצאנו סוף סוף לחופש גמור - אחרי שני חדשים של מאסר והשגחת המסטר.

נכנסנו להוטל של הנילוס - חוטל רגיל של כרך. המחירים הגוונים - 5 פר' ליום רק בעד החדר. פה מתאכסנים הרבה משלנו. כאן גם המשרד של הועד הזמני. למטה, "תל-אביב" - בית-אכל.

בדרך. משני עברי הרכבת מיסור. פתאום, מצד ימין רצועת מים - הראש הניל זה? לא רחבה ביותר. עוד מעט וגם מצד השמאלי משתרעת רצועה מימית - הדומה יותר לשפך בצה. הרצועה מימין הולכת פתאום ומתרחבת ומרחוק מנצנצת מירת מפרשים. רוח קרירה מנשבת והאפק מפוסה עבים רק אילנות הדקלים מזכירים שבארץ טרופית אנו עוברים.

כפר ערבי מבתי חמר ומסמורות - הכל כמו אצלנו. רצועת המים נעלמה ומשני העברים מיסור שטוח. תחנת אזבת-תורשיד. השדות חרושים יפה יפה, ערוגות ערוגות ותעלות מים עוברות ומשקות האדמה. שוב מופיעים המים ומים כעין החול; שוב בצות, בצות שנתיבשו ושוב מיסור, דומה כאילו נלחמה האדמה במים, פעם מנצחת זו ופעם כובשים אלה. הנה משחירה משמאל חורשה ומוריקים שדות. עמק ראמים רועים באחו. וכפרי בתי חמר צהובים מזכירים מולדת.... הגענו לתחנת . בתים גדולים בסיגנון חצי כפרי וחצי עירוני.

בשעה תשע לדמנהור, עירה הגונה, בנויה משני עברי הרכבת. נגש אלי ערבי, מוכר עתונים ומפציר בי לקנות העתון, עתון טוב, הוא אומר, יש בו ידיעות מתורכיה. הוא מכיר על פי הפס שלי שבאתי מתורכיה.

תחנת ספת אל מלון, נחל צר אך שוטף משמאל לפסי הברזל. המים עזים ומפרים מימיהם בשיא גלים. התעלות חוצות את השדות. הפלחים עובדים בשדה

מ

חורשים בראמים ובשורים. סוסים לא נראים כלל.

תחנת סוח, שעה 1 אח"צ.

יצאנו מאלכסנדריה בשעה 7 $\frac{1}{2}$ וכבר השעה אחת וקהירו עדיין לא נראית. הגידו לנו בשלש שעות נבוא למחוז חפצנו. כשבאנו לרכבת ולא מצאנו את אלכסנדר שהתעתד לנסוע יחד אִתָּנו, היינו בסוחים שאיחר את הרכבת. פתאום נודע לנו בחצי הדרך, כשהגיעה שעה עשר ואנו סברנו שכבר הגענו לקהירו, שאנו בעצמנו איחרנו את הרכבת הרצויה ברבע שעה. אותה הרכבת המגיעה באמת במסך שלש שעות לקהירו, וכנראה שאלכסנדר נסע ברכבת זו. והנה עוברות השעות וכאילו אין קץ לנסיעתנו. רכבתנו מסרכת לאס לאס את דרכה, עומדת ומסתינה הרבה זמן בכל תחנה, והגוף חד-הגון - מתחיל כבר להלאות ולשעמם את הראיה.

תחנת קליוב שעה 1 $\frac{1}{2}$. מרחוק נראים כבר החולות, הים הצהוב של מדבר אפריקה. מרחוק מאמילים צללי גבעות - האין זה צל חרים כהרים? אדי-חול מתמרים בקצה האפק והדקלים מזדקפים וארבות העשן של חפריקות הבנויות פה ושם מוזרות כל כך בתוך ציור נוף זה. והנה נראית העיר המעטירה - קהירו. עוד רגעים אחדים ואנחנו בלב מצרים. שעה 2. אנחנו בעיר.

קהירו. בית הנכאח, שִׁיר ניסן, תרעה. הנה רעמסס השני לפני. עוד השנים העליונות בולטות ושערות מצבע פשתן כהה בפאתו ובגבהתו, יד אחת מורמה. צואר ארוך והזפק בולט, מכוסה בכד צהוב. החוסם עולה בשפוע סמוך לעינים ויורד ישר - בכלל, פנים אופיים. את בקורנו במוזיאום שהתחלנו בבוקר, ואח"כ בגן-החיות שסיימנו בבין השמשות, עקנחנו בסיוול על פני הנילוס לאור הלבנה חמלאה. היאור היה רוגע כראוי. יז' ניסן, בבוקר נסענו להליופולים - עיר החרס. זוהי תל-האביב של האנגלים בקהירו. עיר בנויה על קצה המדבר.

בקרנו בצהרים את אל-מזהר, מיסדו גוהר לפנדא 800 שנה. לפני א 170 שנה הרחיבו עבדאל-רחמן נחיאוו.

לפני הכניסה יש כפה (קבה) עתיקה דאלאג'יק ערבים ובסרכז העליון מגן-דוד.

בשעה 5 לפנות ערב אנו יוצאים לפירמידות. נוסעים בטראם כשעה וחצי. עוברים את גשר הנילוס (זהו הגשר השני שאנו עוברים. כבר פה לא אתמוך לפנות ערב עברנו את הגשר הפוביל לגן-החיות). אחר כך האנו עוברים גשר הסוטל על פני העלה של הנילוס. מרחוק, מעטף ערפל חול כהה, נשקפות אלי הפירמידות, שדות מריקים מפרידים ביניהם, אך הטראם מקרב אותנו מרגע לרגע. משמאל נמחת העלה, ועל שנפגש חורשה שבתוכה קיימים ארמונות וחורות. מיפני שדות ובתי כפריים. ממרחק הרי חול או חמר. פג ושם מזדקפים דקלים. כפר ערבי של בתי חמר אלה פלשתינה, רק החלונות הירוקים שבכמה צריפים